

Hajdu Géza: „Az örömszínházban hiszek”

Kultúra

A *Trón alatt a király* című mesejátékot rendezte meg ebben az évadban Hajdu Géza a nagyváradai Szigligeti Színház Lilliput Társulatánál. A premier december 1-én volt. Az előadás egyik érdekessége, hogy Hajdu negyven esztendővel ezelőtt a váradi színház magyar társulatánál rendezte ugyanezt a mesét, amely elsősorban az igaz barátság fontosságáról szól. A történet igencsak közel áll a művész szívéhez,

ezért is gondolta úgy: érdemes leporolni és újból színre vinni. Jó meséhez illőn van benne mindenféle: kedvesség és varázslat, kaland és tanulság, humor és látványosság, ármánykodó, gonosz macskák és jószívű cicák, bölcs Mese anyó, egy fiúcska,



Hajdu Géza: „Az ember lelkét fölszabadítja a mese”



Peti, aki korántsem szuperhős, csak azzá szeretne válni, de végül ráébred, hogy a barátság mindennél többet ér, meg egy leányka, Kati, akinek lelkesedése, jó szíve, baráti érzései megmentik gyarló játszópajtását és az alamuszi Egérkirályt. Hajdu Gézával beszélgettünk a mesék és a színház világáról.

„Negyven évvel ezelőtt rendkívüli sikere volt Szekernyés László meséjének, a *Trón alatt a királynak*. Szerették a nézők a mesejátékot, hiszen kedves és mondanivalóval teli előadás. Negyven esztendő hosszú idő. Úgy gondoltam, megpróbálom föleleveníteni az előadást. Egyből haraptak rá a Lilliput Társulathoz. Az utóbbi időben keveset dolgozom a színházban, én pedig nem tudok tétlenül ücsörögni. Tulajdonképpen én tolok oda a bábtársulathoz az ötletemmel. Botházy-Daróczi Rékának, a Lilliput Társulat vezetőjének is tetszett az ötlet.

A '60-as évek végén, még főiskolásként láttam a *Trón alatt a királyt* Marosvásárhelyen. Nagyon megtetszett. Amikor alkalmam adódott rá, megrendeztem itt, a váradi színházban. Nehéz volt a színészeket rendezni: nem nagyon hagyták

magukat. Ám ami a lényeg: az előadásnak tényleg óriási sikere volt annak idején.

Ami a mostani próbafolyamatot illeti: öröm volt együtt dolgozni a Lilliput Társulat báboisaival. A szereposztás is telitalálat volt. Nem szeretem a gyomorgörcsös színházi munkát, és nem hiszek benne. Ahogy a premier után is mondtam a lilliputosoknak: én az örömszínházban hiszek. Abban, amit az ember lelkesedéssel, játékkal, jó szívvvel, örömmel csinál. Ez esetben valóban jó hangulatú közösségi alkotásról van szó. Találkozott a jóindulat és akarat a művészi törekvésekkel. Szóval minden összejött. Ez a darab a '60-as években íródott, és – mi tagadás – eléggé bőbeszédű. A mesét dra-

Végül Cica Mica győzedelmeskedik

Fotó: VIGH LÁSZLÓ



*Mese anyó kunyhójában Kati
és Peti*

*Huzavona rossz és jó között
VIH LÁSZLÓ felvételei*



matizáló Czvikker Katalin közelebb hozta a szöveget és Fábián Sándor dalszövegeit a mai gyermekekhez, hogy jobban megértsék és magukénak érezzék. Szükség volt a dramaturgiai beavatkozásra.

Ez a mese a diktatúrában íródott. Macskák között egy egér a király. Politikai mondanója is van a történetnek. Aki figyel, észreveszi. A negyven évvel ezelőtti előadásban volt olyan pillanat, amikor a gyermekek egész egyszerűen nem engedték, hogy Dupla Dorottya hercegnő hallgatózzon. A gyermekeknek sok mindent nem enged meg az igazságérzetük. A politikai felhangot nem szándékosan erőltetve fejezzük ki, de akinek van füle, az hallja. Sok mindenről szól ez a történet: barátságról, szeretetről, igazmondásról és hazugságról. A mese során kiderül: hazugságra nem lehet várat építeni, mert az előbb-utóbb összeomlik, ám az igaz barátság megmarad. Egy jóbarátot nem lehet csak úgy eltán-

torítani, még akkor sem, ha gonosz lelkek közbeszólnak, közbeavatkoznak. Igen fordulatos a mese. Kicsit föl is pörgettük a cselekményt. Az odaadó, lelkes színészek munkája mellett óriási szerencsém is volt. A rendezés ugyanis többek között arról is szól, mennyire győződ meg a színészeket a saját elképzeléseidről. A saját ötleteimet mindig nagyon tudtam élvezni, és most egy igencsak lelkes, kreatív alkotói gárda jött össze. A fiatal alkotók, a bábszínészek is mind-mind újra gyermekké váltak, örömmel, tiszta szívvel tudnak játszani. A szép, színes jelmezek, a látványos díszlet is hozzájárul a mese

Cica Mica és Kati összeesküvést sző a rosszak ellen

Fotó: VIGH LÁSZLÓ

kiteljesedéséhez. A zene, a dalok és táncok, a koreográfia szintén sok újat, sok pluszt ad: a csatajelenetek, a macskák élethű mozgása, ahogy vakaróznak, ahogy nyalogatják a bundájukat, ahogy kényeskednek stb. Persze a macskák emberi tulajdonságokkal vannak fölvértve. Az egérkirály pedig retteg, ő csak pózol a kirakatban, amíg az ügyeket mások irányítják. A premieren úgy éreztem, szerették az előadást a gyerekek. Nem volt célom a földtől való elrugaszkodás. Szórakoztatni és elgondolkodtatni akartam. És jó, hogy sok humor, irónia gazdagítja a mesét, de szép érzelmekről is szól. Meg tanulság is található benne jócskán. Volt olyan kisgyerek, aki Kormos Karmos láttán sírva fakadt. Bizony, meg kell szokni azt, hogy van jó cica, meg van gonosz, ravasz macska, aki csupán a saját érdekét nézi, aki irigykedik, ármánykodik. Mint az életben. Aki irigy, sokszor elméleteket gyárt, kitalál ezt-azt. Tudjuk jól, a szomszéd kertje mindig zöldebb.

Minden mese egyúttal tanmese is: okít, felhívja a figyelmet lényeges dolgokra. Például ez esetben arra, hogy összpontosítsunk a barátságainkra. Meg arra is, hogy aki jó és tisztalelkű, aki igaz úton jár, annak sikere lehet. Remélem, sokáig játssza majd ezt az előadást a Lilliput Társulat.

A negyven évvel ezelőtti előadásban Márton Erzsike volt a jószívű fehér cica, vagyis Cica Mica, Kiss Törék Ildikó pedig Tarka Terka szerepét játszotta. Mese anyót Bathó Ida alakította. A mostani előadásban Mese anyó sokkal nagyobb jelentőséget

SZEKERNYÉS LÁSZLÓ meséje, a *Trón alatt a király* a barátságról szól. Az igaz, a mindig segítő barátságról, az egymáshoz való ragaszkodásról. Egy kislány és egy kisfiú barátságáról. Mint minden mesében, itt is a gonosz erők különböző cselszövésekkel megpróbálják hazugságokkal, szemfényvesztéssel, nem utolsósorban varázslattal a maguk szolgálatába állítani a kisfiút, s mindez ideig-óráig sikerül is. De a jóság, tisztaság, szeretet legyőzi a hazugságra épült gonosz macskák birodalmának rendszerét, ahol még a király is egy egér. Hazugságra nem épülhet sem rendszer,

sem emberi kapcsolat. A szeretet, a barátság, az igaz emberi kapcsolat legyőzi az ármányt. A jó elnyeri méltó jutalmát. E mesejátékban sem lehet ez másképp. Mindezt fordulatosan, izgalmasan és sok humorral jelenítik meg a kedves nézők számára.

Szereposztás:

Peti: Szabó J. Viktor

Kati: Vári Vivien

Mese anyó: Birtalan Katalin

Kormos Karmos: Daróczi István

Tarka Terka: Németi Emese

Cica Mica: Stéfán Bodor Mária

Kutyaölő Kázmér: Csepei Róbert

Király: Hanyecz Debelka Róbert

Dupla Dorottya hercegnő: Balogh Judit

Udvarhölgyek: Meleg Hortenzia, Szentpéteri Lenke

Katonák: Szőke Zsolt, Varga Imre

Rendező: Hajdu Géza

Zeneszerző: Bakk-Dávid László

Díszlettervező: Rákay Tamás

Jelmeztervező: Cristina Breteanu

Koreográfus: Györfi Csaba

Dramaturg: Czvikker Katalin

Dalszöveg: Fábián Sándor, Czvikker Katalin

Korrepetitor: Varga Imre

Ügyelő: Varga Friderika

kapott, mint a régiben, végül is ő irányítja a történések szálait.

Hogy gyermekkoromban milyen meséket szerettem? A *János vitéz* mindenképp ide sorolható, nagy kedvenc volt. Meg aztán Móra Ferenc- és Benedek Elek-meséken nőttem föl. A klasszikus meséket is szerettem (Grimm, Andersen stb.). Most is szívesen olvasok meséket. Mert az ember lelkét fölszabadítja a mese. Mert szép, mert emberi. Ha az ember csalódik, akkor menekül valamibe, ami szép, kedves és jó. Ezért mindmáig örömmel olvasok meséket.

Volt már más meserendezésem is. Például 1989-ben megrendeztem a Szigligeti Társulatnál az *Óz, a nagy varázslót*. Persze, hogy Óz meséjét is élveztem, de a *Trón alatt a király* valahogy közelebb áll hozzám. Alig várom, hogy lássam, milyen hatással van a gyermekekre. Mert az igaz, hogy

infantilis és gyermekded vagyok, de kinőttem már a gyermekkorból, meg abból az időszakból is, amikor a fiam kicsi volt, és neki meséltem. Mégis remélem, hogy megragadja a mai gyerkőcök fantáziáját is ez a mese, és hogy elvarázsolja őket is ez a világ.

Hogy vállalom-e máskor is meserendezést? Boldogan megyek bármikor, ha még meghívnak. Szívesen megcsinálnám például a *Pinocchiót*. Mégpedig úgy, hogy én legyek az asztalosmester. Biztosan érdekes volna...”

TÓTH HAJNAL